

Халықаралық жеке құқық

Тоқтасынова Гүлдана

ТД-343

Жоспар:

- ▶ Кіріспе
- ▶ Халықаралық жеке құқықтың мазмұны мен пәні
- ▶ Халықаралық жеке құқықтың мақсаты-
- ▶ Халықаралық құқықтың қайнар көздері
- ▶ Халықаралық жеке құқықтың басқа да құқық салаларымен байланысы
- ▶ Қорытынды

Кіріспе

Халықаралық жеке құқық дегенде кең ауқымды бір мемлекеттің аумағында ғана орын алмайтын азаматтық – құқықтық қатынастар туралы айтуға болады. Қайсыбір мемлекет азаматтары арасындағы мүліктік және оларға байланысты емес жеке мүліктік емес қатынастарды айтпастан бұрын, бұл мемлекеттер арасындағы сыртқы саяси қатынастарды да қозғап өту керек

- ▶ Халықаралық жеке құқық бұл шетел элементінің қатысуымен болатын қатынастарды реттейді.
- ▶ 1. Шетелдік болып табылатын субъектінің қатысуымен болатын мүліктік қатынастар. Бұл шетел мемлекетінің азаматы, шетел мемлекетінің заңды тұлғасы немесе тіпті шетелдік мемлекеттің өзі де болуы мүмкін. Мысалы, қазақстандық өнер кәсіп орны ағылшындық фирмамен тауар партиясын сату туралы шарт жасайды. Мұндай жағдайда шетелдік элемент болып ағылшындық фирма болып табылады

- ▶ 2. Тиісті қатынастардан пайда болатын объект шетел аумағында болатын болса мысалы, мұрагерлік мүлік.
- ▶ 3. Заңды факт шетел аумағында орын алу керек мысалы, зиян келтіру, шарт жасасу, өлім т.б

Халықаралық жеке құқықтың,
қоғамдық қатынастарының екі
белгісін шығарып айтуға болады.

халқаралық

азаматтық

- ▶ 2. Халықаралық жеке құқықтың мақсаты- әр түрлі елдердің фирмалары мен ұйымдарының арасындағы іскерлік байланыстарды құқықтық реттеу болып табылады.

Халықаралық жеке құқық үшін басты маңызды болып табылатын нәрсе – халықаралық қатынастар гуманизациялануы болып табылады. Барлық мемлекеттердің – халықаралық қатынас реттеуіне қатысушыларының назарына адам, оның жай күйі, құқықтары мен бостандықтары болуы тиіс.

Мемлекеттердің өзара байланыстылығы әр түрлі салалардағы өзара ықпалдастық тұтастарынан да көрінеді.

Мемлекеттер арасындағы қауымдастық туралы мәселелерді шешуі кезінде құқықтық және оның әдістері мен құрылымдарының орны ерекше болып келеді.

3. Халықаралық құқықтың қайнар көздері – бұл халықаралық -құқықтық нормаларды көрсететін формалар

Түрлері:

Халықаралық
келісімшарт

Халықаралық –
құқықтық әдет –
ғұрыптар

Сот және
арбитражды
тәжір

Ішкі заңнама

Ілімдер
ерекшелігі

Халықаралық шарттар халқаралық жария құқықта қатынастарды реттеудің негізгі қайнар көзі болып табылады. Халқаралық жеке құқықта да, халықаралық шарттардың алатын орны, ерекше бірақ олардың ережелері кейбір мемлекеттердің заңнамасына сәйкес келсе, кейбір мемлекеттің заңнамасына сәйкес келмейді.

4. Халықаралық жеке құқық халықаралық жария құқықпен тығыз байланысты. Халықаралық жеке құқық өз бетінше, тәуелсіз құқық жүйесі болып табылады. Үстемдік етіп тұрған концепцияға (тұжырымдамаға) сүйенсек халықаралық жеке құқық болып табылады. Халықаралық жария құқық пен халықаралық жеке құқықтың нормалары бір ғана мақсат үшін – әр түрлі саладағы халықаралық қауымдастықты дамытудың құқтық алғышарттарын дайындау қызметін атқаруда, Бұл екеуінің арасыдағы ортақ мүдде осы жердегі халықаралық қатынастар туралы ойлар бұл ұғымдардың кең мағынада, яғни екі немесе одан да көп мемлекеттердің қатысуымен, бір мемлекет аумағынан тыс туындайтын қатынастар туралы болып отыр. Дегенмен, халықаралық жеке құқық жария құқықтық емес, жеке құқықтық қатынастарды реттейді. Бұл реттегі халықаралық дегеніміз шетел элементімен күрделендірілген қатынасты білдіріп тұрады.

Құқық жүйесіне байланысты бірқатар мәселелерді айтсақ, халықаралық жеке құқық басқа құқық салаларымен, атап айтқанда, азаматтық құқықпен ұқсас болып келеді. Жалпы бөлімде, халықаралық жеке құқықтың принциптері мен негізгі бастамаларына байланысты жалпы ережелер де шоғырланған. Бұлардың қатарына коллизиялық ережелердің қызмет етуі, шетелдік құқықты қолдануды шектеу мәселелері, сыртқы мәселелер мен ішкі заңнаманың арақатынасы, шетел азаматтары мен заңды тұлғаларына ерекше құқықтық режимді белгілеу сияқты ережелерді жатқызуға болады.

Қорытынды

► Қорыта айтқанда

1. Халықаралық жеке құқық кең ауқымда алғанда халқаралық құқыққа жатады.
2. Халықаралық жеке құқық мемлекеттің ішкі заңнамасының құрамына кіреді.
3. Халықаралық жеке құқық құқықтың кешенді саласы болып табылады.

халқаралық жеке құқық бұл жекелеген мемлекеттердің құқық жүйесінде өмір сүреді, мысалы, қазақстандық халқаралық жеке құқық, ресейлік халқаралық жеке құқық, италияның халқаралық жеке құқық.

Пайдаланған әдебиеттер:

- ▶ Халықаралық жеке құқық- Л.Б. Нысанбекова- Алматы Жеті жарғы 2006
- ▶ Халықаралық жеке құқық-Сарсембаев М.А Алматы Данекер,1998

Назар Аударғандарыңызға
Рахмет!!!!!!!!!!